

"Todos los seres humanos nacen libres e iguales en dignidad y derechos (...)" Art. 1 de la Declaración Universal de los DD HH
"Tots els éssers humans naixen lliures i iguals en dignitat i drets (...)" Art. 1 de la Declaració Universal dels DD HH

Queixa 2401445

Matèria Serveis públics i medi ambient.

Assumpte Molèsties derivades de funcionament de seu de casal faller.

RESOLUCIÓ DE CONSIDERACIONS A L'ADMINISTRACIÓ

1 Tramitació de la queixa

1.1. El 15/04/2024, la persona promotora de l'expedient va presentar una queixa en la qual manifestava la seua reclamació per les molèsties que patix a conseqüència del funcionament d'un casal faller i per la inactivitat que l'Ajuntament d'Alzira a l'hora de reaccionar davant de les denúncies que ha presentat sobre este tema.

En concret, l'interessat exposava el següent:

Al carrer (...) d'Alzira (baix) han obert una seu festera d'una falla. El cas és que el local és un garatge que és estret i fondo sense cap ventilació i per les seues característiques és una caixa de ressonància, cosa que fa que ocasione moltes molèsties al veïnat, sobte tot a mí que visc dalt i que m'agafa tot el pis. (...) La preocupació no sols és per les molèsties (que son moltes i molt perjudicials perquè es reuneixen al llarg de tot l'any) sinó també per la possible falta de mesures de seguretat com per exemple, falta de ventilació, eixida d'emergència, acumulació de materials inflamables, etc De fer, estaven pintant a pistola dins del local. (...) He de dir també que tenim una concentració molt elevada de locals, ja que en 50 m tenim 3 casals fallers. Realment és insuportable viure en estes condicions que, a la llarga influeixen molt negativament en la nostra salut

La persona interessada va aportar una còpia dels escrits presentats davant de l'Ajuntament d'Alzira en dates 01/02/2024 (número de registre 2024004105) i 27/02/2024 (número de registre 2024007149), així com de la resposta donada per la citada administració al primer dels escrits (de data 15/02/2024).

Respecte d'esta resposta l'interessat va indicar:

Entenc que la resposta donada per l'Ajuntament en la que diu que les llicències de seu festera les dona la Generalitat, no deu ser del tot correcta, ja que als cartells de llicència posa a la part de Dalt l'anagrama de la Generalitat i a la part de baix la de l'Ajuntament d'Alzira. No hi ha cap revisió per part del tècnics municipals per tal de verificar les condicions d'estos locals abans de donar les llicències? Acàs no son llocs on es reuneixen 200, 300 o més persones i que poden suposar un perill? No es controla l'aforament, les mesures de seguretat ni res?

Es va remetre una còpia dels escrits de referència a l'Administració, com a documents adjunts a la Resolució d'inici d'investigació.

Finalment, destaquem que en el seu escrit de queixa la persona interessada exposava que «tenim una concentració molt elevada de locals, ja que en 50 m tenim 3 casals fallers. Realment és insuportable viure en estes condicions que, a la llarga influeixen molt negativament en la nostra salut».

1.2. El 24/04/2024, admesa la queixa a tràmit, es va requerir a l'Ajuntament d'Alzira que remetera al Síndic de Greuges un informe, per a la qual cosa se li va concedir el termini d'un mes, sobre «les mesures adoptades per eixa Administració local per a contrastar els fets denunciats pel promotor de l'expedient de queixa, així com sobre les mesures adoptades, o que adoptaran, per a reaccionar, en el marc de les competències que li corresponen, davant d'aquells incompliments i fets molestos que quedaren acreditats».

1.3. El 07/05/2024 es va registrar l'informe remés per l'Administració. En este informe s'exposava:

En contestació al seu escrit presentat (...) els Serveis Jurídics de l'Àrea han emés en data 2 de Maig de 2024, l'informe que literalment diu:

(...)

En data 12/02/2024, s'emet informe del servei jurídic al respecte on literalment es diu:

“En relació amb l'escrit presentat per (...) de data 1 de febrer de 2024, registrat d'entrada al núm. 2024004105, pel qual se sol·licita revisió del local situat al baix del carrer (...) i es prenguen les mesures oportunes per tal d'evitar les molèsties que ocasionen les activitats que arrenden en l'esmentat local, la Tècnic que subscriu emet el següent INFORME:

Segons les dades que consten en l'Àrea de Gestió del Territori no es té constància dels lloguers dels locals. Quant als permisos per a les instal·lacions dels Casals Fallers han de dirigir-se a la Conselleria de Governació i Justícia, que és qui ostenta la competència en la matèria.

Així mateix, li pose en relleu que en el cas de patir molèsties per sorolls, han de dirigir-se a la Policia Local, Cos Municipal competent per a l'adopció de les mesures procedents, de conformitat amb el que es disposa en l'Ordenança Municipal sobre Contaminació Acústica.”

3.- L'esmentat informe, s'emet en funció dels següents raonaments:

Sobre els permisos per a les instal·lacions dels Casals Fallers, el Decret 28/2011, de 18 de març, del Consell, pel qual s'aprova el Reglament pel qual es regulen les condicions i tipologia de les seues festes tradicionals situades en els municipis de la Comunitat Valenciana, assenyala al seu article 2.2 y 3 que:

2. Els ajuntaments, per a les seues festes que, d'acord amb la classificació efectuada en aquest article, estiguen enquadrats en els tipus A o B, no exigiran l'obtenció de la llicència d'obertura prevista en la Llei d'Espectacles Públics, Activitats Recreatives i Establiments Públics.

3. Els ajuntaments, per a les seus festes que, d'acord amb la classificació efectuada en aquest article, estiguen enquadrats en el tipus C, exigiran la prèvia obtenció de la llicència d'obertura prevista en la Llei d'Espectacles Públics, Activitats Recreatives i Establiments Públics, en concret, per a sala polivalent, en virtut de la classificació efectuada en l'epígraf 2.1.3 de l'annex de la citada Llei.

La interessada assenyala al seu escrit inicial que es desconeix si té permís municipal, donat que té classificació de tipus B, este Ajuntament no pot exigir llicència d'obertura.

Per altra part, i, conforme a l'ORDRE 1/2013, de 31 de gener, de la Conselleria de Governació i Justícia, per la qual es regula el Registre de Seus Festes Tradicionals, la declaració responsable sobre la seua tipologia i el model de cartell identificatiu, la inscripció en el registre s'efectuarà després d'una sol·licitud emesa per l'entitat interessada dirigida a l'ajuntament de la localitat on aquella tinga la seua seu festera tradicional. Esta sol·licitud contindrà, així mateix, la declaració responsable sobre el tipus de seu que corresponga en relació amb les activitats que s'efectuen en el marc del Decret 28/2011, així com les dades de l'entitat sol·licitant i el seu representant legal.

Eixe és el tenor literal de l'article 3 de l'ordre esmentada. L'article 4 estableix el contingut de la declaració responsable.

A la resolució d'investigació de la Sindicatura, es transcriu la manifestació de qui presenta la queixa sobre l'extrem de si no hi ha revisió dels tècnics abans de donar llicències. Com hem dit, el Decret 28/2011 exigeix d'obtenció de llicència als local tipus B i només es necessita una Declaració Responsable amb el contingut assenyalat en l'article 4 de l'Ordre 1/2013.

Finalment, l'article 7 del Decret 28/2011, regula el Consell de Festes Tradicionals i el defineix com a l'òrgan encarregat de mitjançar davant les possibles queixes o conflictes plantejats entre ciutadans i el funcionament de les seues festes, així com la resta de funcions pròpies de l'esmentat òrgan, i això sense perjudici de les funcions atribuïdes a l'administració i dels drets reconeguts als ciutadans.

Per eixos motius és pel que està informant va derivar a la Sra (...), a l'organ autonòmic.

Donat que l'Ordre 1/2013 atribueix a l'Ajuntament la competència per a rebre la sol·licitud d'inscripció al Registre Autonòmic amb la declaració responsable, l'organització interna de l'Ajuntament d'Alzira, atribueix la funció al departament de festes, per la qual cosa, l'escrit presentat el 27 de febrer de 2024, que s'assignà novament a este departament, es va traslladar al departament corresponent".

1.4. El 10/05/2024 el Síndic va remetre l'informe de l'Administració a la persona interessada perquè presentara al·legacions durant el termini de deu dies hàbils.

1.5. El 10/05/2024 la persona interessada va presentar al·legacions en què reiterava la reclamació que havia expressat en el seu escrit inicial de queixa i, amb això, les molèsties que patix injustament.

2 Conclusions de la investigació

El present expedient de queixa es va iniciar per la possibilitat que s'haguera afectat el dret de la persona interessada a la salut, al descans i al gaudi d'un habitatge digne, i a un medi d'ambient adequat (articles 8, 9, 16 i 17 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana).

El ciutadà va exposar, en efecte, que el funcionament de la seu de referència ocasiona molèsties als veïns i, per això, vam sol·licitar a l'Administració que ens informara de les mesures adoptades per a contrastar els fets denunciats pel promotor de l'expedient de queixa, i també sobre les mesures adoptades per a reaccionar davant d'aquells incompliments i fets molestos que quedaren acreditats.

En la comunicació remesa, l'Administració exposa les qüestions relatives a les llicències i autoritzacions de què disposa l'activitat de referència i el seu règim competencial.

No obstant això, no es realitza cap consideració quant a les qüestions sobre les quals, específicament, li sol·licitàvem informació i que acabem de reproduir.

Amb això, no hem pogut conèixer si la seu de referència, amb motiu del seu funcionament (autoritzat, segons exposa l'Administració) ocasiona o no molèsties als veïns. Com fàcilment podrà entendre's, una cosa és que una activitat estiga autoritzada i una altra que, quan funciona, ocasione molèsties indegudament i vulnere les obligacions que li imposa la normativa vigent en matèria de prevenció davant de la contaminació acústica.

Sobre este tema, l'article 12 de Llei 7/2002, de 3 de desembre, de protecció contra la contaminació acústica, estableix que «cap activitat o instal·lació transmetrà a l'ambient exterior nivells sonors de recepció superiors als indicats en la taula 1 de l'annex II en funció de l'ús dominant de la zona».

A fi d'evitar les molèsties acústiques causades injustament als veïns afectats, els articles 84 i 85 de la Llei valenciana Llei 6/2014, de 25 de juliol, de prevenció de la contaminació i qualitat ambiental, estableixen que, prèvia audiència a l'interessat, es podrà declarar la clausura i el tancament del local, així com requerir l'adopció de mesures correctores que eviten les molèsties.

En semblants termes, l'article 62 de la Llei valenciana 7/2002, de 3 de desembre, sobre protecció contra la contaminació acústica, habilita l'Ajuntament per a ordenar la suspensió immediata del funcionament de la font pertorbadora fins que siguen corregides les deficiències existents.

Per part seua, l'article 54 (Actuació inspectora) de la norma analitzada estableix que la facultat inspectora de les activitats subjectes a esta Llei correspon als ajuntaments i als diferents òrgans de l'Administració autonòmica competents per raó de la matèria.

Arribats a este punt, convé recordar que les molèsties acústiques, com ja ha tingut ocasió d'afirmar el Tribunal Constitucional, en les sentències de 23 de febrer de 2004 i 24 de maig de 2001, generen conseqüències perniciosos per a la salut de les persones que afecten greument la seua qualitat de vida:

“En efecto, el ruido puede llegar a representar un factor psicopatógeno destacado en el seno de nuestra sociedad y una fuente permanente de perturbación de la calidad de vida de los ciudadanos. Así lo acreditan, en particular, las directrices marcadas por la Organización Mundial de la Salud sobre el ruido ambiental, cuyo valor como referencia científica no es preciso resaltar. En ellas se ponen de manifiesto las consecuencias que la exposición prolongada a un nivel elevado de ruidos tienen sobre la salud de las personas (v. gr., deficiencias auditivas, apariciones de dificultades de comprensión oral, perturbación del sueño, neurosis, hipertensión e isquemia), así como sobre su conducta social (en particular, reducción de los comportamientos solidarios e incremento de las tendencias agresivas).

Desde la perspectiva de los derechos fundamentales implicados, debemos emprender nuestro análisis recordando la posible afección al derecho a la integridad física y moral. A este respecto, habremos de convenir en que, cuando la exposición continuada a unos niveles intensos de ruido ponga en grave peligro la salud de las personas, esta situación podrá implicar una vulneración del derecho a la integridad física y moral (art. 15 CE). En efecto, si bien es cierto que no todo supuesto de riesgo o daño para la salud implica una vulneración del art. 15 CE, sin embargo cuando los niveles de saturación acústica que deba soportar una persona, a consecuencia de una acción u omisión de los poderes públicos, rebasen el umbral a partir del cual se ponga en peligro grave e inmediato la salud, podrá quedar afectado el derecho garantizado en el art. 15 CE”.

Així les coses, no ens cansem de repetir que els tribunals de Justícia han declarat reiteradament que els sorolls incidixen perniciosament sobre el dret fonamental a la inviolabilitat del domicili (art. 18.1 de la Constitució) i els drets constitucionals a la protecció de la salut (art. 43), a un medi ambient adequat (art. 45) i a un habitatge digne (art. 47), per la qual cosa, resulta totalment ineludible la seua ferma protecció per part dels poders públics (per totes, les sentències del Tribunal Constitucional de 24 de maig de 2001 i de 23 de febrer de 2004, i sentències del Tribunal Suprem de 23 de febrer de 2001, 26 d'abril de 2003, 19 d'octubre de 2006, 12 de novembre de 2007, 13 d'octubre de 2008, 5 de març de 2012, 17 de desembre de 2014, 13 de juny de 2017 i 31/10/2019).

Amb caràcter més específic, el Decret 28/2011, de 18 de març, pel qual s'aprova el Reglament que regula les condicions i la tipologia de les seues festes tradicionals situades als municipis de la Comunitat Valenciana, assenyalava en el preàmbul que:

(...) el present decret té la seua causa en la necessitat establir un règim jurídic obert però, alhora, responsable i necessari per a estes seues o locals que, sota la seua comuna i popular denominació, permetia ordenar-ne el funcionament al mateix temps que, en virtut de les regles de convivència, s'hi garantisca l'efectivitat del dret al descans dels veïns (...).

Per la seua part, l'article 5 (sota la rúbrica “Contaminació acústica en les seues festes tradicionals”) d'este decret assenyalava expressament que «les seues festes tradicionals a què es referix el present decret hauran de respectar, en l'exercici de les activitats que efectuen, la normativa aplicable en matèria de contaminació acústica i qualitat ambiental».

Per a concloure, caldria ressaltar que la passivitat administrativa davant dels efectes perjudicials per a la salut provocats per este establiment, podria generar la responsabilitat patrimonial per funcionament anormal de l'Administració, amb la consegüent obligació d'indemnitzar els danys i perjudicis –materials i físics– que se li pogueren irrogar als veïns contigus (art. 106.2 de la Constitució

i 67 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques).

D'altra banda, hem de destacar que l'Administració conclou el seu informe assenyalant el següent:

Donat que l'Ordre 1/2013 atribueix a l'Ajuntament la competència per a rebre la sol·licitud d'inscripció al Registre Autòmic amb la declaració responsable, l'organització interna de l'Ajuntament d'Alzira, atribueix la funció al departament de festes, per la qual cosa, l'escrit presentat el 27 de febrer de 2024, que s'assignà novament a este departament, es va traslladar al departament corresponent.

No obstant això, no s'ofereix cap informació sobre les resolucions que, a la vista del contingut de l'escrit presentat per la persona interessada, ha adoptat l'Ajuntament d'Alzira, d'acord amb les obligacions que, segons hem vist, li competixen.

Cal tindre en compte, referent a això, que l'article 21 (Obligació de resoldre) de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, de procediment administratiu comú de les administracions públiques, és clar quan assenjala que «l'Administració està obligada a dictar resolució expressa i a notificar-la en tots els procediments siga quina siga la seua forma d'iniciació».

Esta previsió ha de ser posada en connexió amb el que s'establix en l'article 29 de la citada norma procedimental, quan assenjala que «els termes i els terminis establits en esta o altres lleis obliguen les autoritats i el personal al servei de les administracions públiques competents per a la tramitació dels assumptes, així com als interessats en estes».

Per la seua part, l'article 138 de la Llei 8/2010, de 23 de juny, de règim local de la Comunitat Valenciana, és clar quan reconeix a la ciutadania el dret a «obtindre resolució expressa de totes les sol·licituds que formulen en matèries de competència de les entitats locals».

Hem de tindre present que l'article 9.2 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana reconeix que «tots els ciutadans tenen dret que les administracions públiques de la Generalitat tracten els seus assumptes de forma equitativa i imparcial i en un termini raonable».

En relació amb esta qüestió, s'ha de tindre en compte que l'article 8 del nostre Estatut d'Autonomia (norma institucional bàsica de la nostra comunitat autònoma) assenjala que «els valencians i valencianes, en la seua condició de ciutadans i ciutadanes espanyols i europeus, són titulars dels drets, deures i llibertats reconeguts en la Constitució Espanyola i en l'ordenament de la Unió Europea (...)» i indica que «els poders públics valencians estan vinculats per estos drets i llibertats i vetllaran per la seua protecció i respecte, així com pel compliment dels deures».

Al seu torn, l'article 41 de la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea (Dret a la bona administració) estableix que «Tota persona té dret que les institucions i òrgans de la Unió Europea tracten els seus assumptes de manera imparcial i equitativa i dins d'un termini raonable».

Considerem que la vigència de les disposicions analitzades imposa a les administracions **un plus d'exigència** a l'hora d'abordar l'anàlisi dels assumptes que els plantegen els ciutadans i donar-los una solució, en el marc del **dret a una bona administració**.

Tal com ha exposat el Tribunal Suprem en la Sentència 1667/2020, de 3 de desembre, «el principio a la buena administración (..), merced a lo establecido en el artículo 41 de la Carta de los Derechos Fundamentales de la Unión Europea, ha adquirido el rango de derecho fundamental en el ámbito de la Unión, calificándose por algún sector doctrinal como uno de los derechos fundamentales de nueva generación (...)».

El Tribunal Suprem ha afirmat, en conseqüència, que «la efectividad de dicho principio comporta una indudable carga obligacional para los órganos administrativos a los que se les impone la necesidad de someterse a las más exquisitas exigencias legales en sus decisiones, también en las de procedimiento (...)» (Sentència de 3 de desembre de 2020, 8332/2019: ECLI:ES:TS:2020:4161).

Este dret a una bona administració es conforma així com un **dret bàsic i essencial** de la ciutadania valenciana, que s'integra, com a mínim, pels drets de la persona al fet que les administracions públiques atenguen en un termini raonable les peticions que esta els formule, donant-los una resposta expressa i motivada, de manera que el ciutadà puga conèixer en tot moment quina és la posició de l'administració concernida respecte del seu problema, per a, en cas de discrepància, poder exercir les accions de defensa dels seus drets que estime més adequades.

El que no té cabuda en cap cas és que, davant d'una petició formulada per la persona interessada conforme als requisits exigits legalment, l'Administració no oferisca una resolució o emeta una resolució sense la justificació adequada que permeta al sol·licitant entendre els motius pels quals l'Administració ha adoptat la resolució citada.

Finalment, considerem necessari destacar que l'article 33.2.c de la Llei 2/2021, de 26 de març, del Síndic de Greuges, faculta este per a instar les administracions públiques a «resoldre, en temps i en forma, les sol·licituds presentades i els recursos plantejats en el seu àmbit competencial».

Després de la investigació que hem dut a terme, concloem que s'han vulnerat els drets de la persona titular de la queixa per tal que les administracions públiques tracten els assumptes que l'afecten en un termini raonable, en el marc del dret a una bona administració (article 9 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana), dictant a este efecte els actes i/o les resolucions que calguen per a investigar els fets molestos que ha denunciat la persona interessada i per a reaccionar davant d'aquells que, si és el cas, queden acreditats.

3 Consideracions a l'Administració

Per tot això, formulem a l'**Ajuntament d'Alzira** les consideracions següents:

Primer. RECORDEM EL DEURE LEGAL de resoldre tots els procediments, siga quina siga la seua forma d'iniciació, d'acord amb el que preveu l'article 21 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques i la legislació concordant, en el marc del dret a una bona administració.

Segon. RECOMANEM que procedisca, si no ho ha fet ja, a donar una resposta expressa i motivada als escrits presentats per la persona promotora de l'expedient de queixa, que

aborde i resolga totes i cada una de les qüestions que s'hi plantegen, i que se li notifique, com a interessat, la resolució que s'adopte, amb expressió dels recursos que pot exercir en cas de discrepància amb el seu contingut.

Tercer. RECOMANEM que, en el marc de les competències inspectores que li corresponen, adopte amb rapidesa i determinació totes les mesures que siguen necessàries per a determinar la realitat de les molèsties que s'han denunciat per la persona interessada per la contaminació acústica derivada del funcionament de la seu festera de referència.

Quart. En el cas de constatar-se la realitat d'estes molèsties, **RECOMANEM** que, en el marc de les seues competències, adopte les mesures que calguen per a erradicar-les i aconseguir el respecte ple dels drets de la persona promotora de la queixa i dels altres veïns afectats.

Segons la llei que regula esta institució, les administracions a les quals van dirigides les nostres consideracions estan obligades a enviar-nos, **en el termini màxim d'un mes**, un informe on manifestaran si accepten estes consideracions. Si les accepten, hauran d'indicar les mesures que adoptaran per a complir-les. Si no les accepten, hauran de justificar la seua resposta.

Finalment, esta Resolució es notificarà a totes les parts i es publicarà en www.elsindic.com/va/actuacions.

Ángel Luna González

Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana